

PROGRAM PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 W WOŁOMINIE

Podstawa prawna:

1. Konwencja o Prawach Dziecka art. 3,19,33
2. Konstytucja Rzeczypospolitej art. 72
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. Nr 256 z 2004r.)
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. - nowelizacja z dnia 28 marca 2005r. (Dz. U. Nr 80, poz. 719)
5. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485)
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. (tekst jednolity: Dz. U. Nr 11 z 2002r. z późn.zm.)
7. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz. U. Nr 11, poz. 535 z późn.zm.).
8. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.).
9. Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.)
10. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. Nr 26 z 2003r., poz. 226)
11. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010r, Nr 228, poz. 1487)
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

**PROGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
DLA UCZNIÓW KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO**

Lp	CELE OPERACYJNE	ZAGADNIENIE TEMATYCZNE	OSOBY ODPOWIEDZIALNE I WSPIERAJĄCE	SPOSÓB EWALUACJI
1	BEZPIECZEŃSTWO	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkanie z Policją, Strażą Miejską na temat: „Bezpieczeństwo w domu i szkole.” - Prezentacja filmów nt. bezpieczeństwa: - Udział w konkursach plastycznych i wiedzy poświęconych problematyce bezpieczeństwa dzieci w domu i w szkole, znajomości zasad bezpiecznego i zgodnego z przepisami poruszania się na drogach. - Praktyczne wdrażanie zasad bezpieczeństwa w czasie wycieczek. 	Dyrekcja, pedagog szkolny, wychowawcy, policjant, strażnik miejski	Sondaż wśród uczniów sprawdzający poziom wiedzy na temat zasad bezpieczeństwa, analiza wytworów prac uczniowskich, ocena zachowania w czasie zajęć, przerw, wycieczek
2	ZDROWIE	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja programu promocji zdrowego uzębienia: fluoryzacja, przeprowadzenie zajęć dotyczących higieny jamy ustnej. - Pogadanki na temat: „Wpływ higieny na stan zdrowia.” „Plan dnia: praca, nauka, odpoczynek.” Zasady zdrowego odżywiania. Programy: „Owoce w szkole”, „Kolorowe, nie znaczy zdrowe” -Bezpieczne korzystanie z mediów (Internet, gry komputerowe, TV) Programy: „Komputraki” „Magiczne kryształy”, „Pokonać stworka Agresorka” - Realizacja programów profilaktycznych dotyczących zapobieganiu przemocy i uzależnieniom (nikotyna, alkohol, narkotyki, „dopalacze”, leki) : „Cukierki”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Księżniczka Roku” - Spektakle profilaktyczne. 	Pielęgniarka, wychowawcy, pedagog szkolny, realizatorzy programów profilaktycznych	Wyniki ankiet i rozmów ewaluacyjnych
3	INTEGRACJA I TOLERANCJA	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcie integrujące- drama, zabawa, praca w grupach: „Rozpoznajemy i nazywamy uczucia.” „Wyrażam uczucia w zachowaniu” „Odpowiednio reagujemy na uczucia innych ludzi.” „Jesteśmy podobni w swoich doznaniach.” „Mapa uczuć”. 	Wychowawcy, pedagog szkolny, realizatorzy programów profilaktycznych	Ocena poziomu integracji zespołu klasowego, określenie mocnych stron i spraw wymagających doskonalenia w ramach charakterystyki klasy

PROGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH DLA UCZNIÓW KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

DZIAŁ	ZAGADNIENIE TEMATYCZNE	TREŚCI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	FORMY EWALUACJI
Bezpieczeństwo	Świadomie unikam sytuacji niebezpiecznych.	Droga ucznia z i do szkoły. Znaki ostrzegawcze. Niebezpieczne miejsca. Niebezpieczne zachowania: <i>„Logujesz-blokujesz”</i>	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, realizatorzy programów profilaktycznych	Wyniki ankiet i rozmów ewaluacyjnych
	Niewybuchy, niewypały i środki pirotechniczne.	Miejsca zagrożeń. Niebezpieczne przedmioty. Zachowanie w sytuacjach typu: pożar, powódź, miejsce skażenia,		
	Nalóg- to nie dla mnie!	Nalogi i złe nawyki (nikotyna, alkohol, dopalacze, leki) Programy profilaktyczne: <i>„Debata”, „Odczuwaj, ufaj, mów”, „Wybieram spokój”, „Poszukiwacze prawdy”</i>		
Integracja, tolerancja	Jak być zgranym zespołem klasowym?	Cechy zespołu klasowego. Zasady koleżeństwa. Nauka współżycia w grupie.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, realizatorzy programów profilaktycznych	Ocena poziomu integracji zespołu klasowego, określenie mocnych stron i spraw wymagających doskonalenia w ramach charakterystyki klasy, wyniki diagnozy klasy
	Moje potrzeby a potrzeby innych .	Analiza potrzeb własnych, oraz kolegów. Wyznaczanie sobie celów krótkoterminowych.		
	Wspólnie odpowiadamy za nasze problemy w nauce.	Kryteria naszej oceny pracy w szkole. Sukcesy moje i klasy. Organizacja grup pomocy koleżeńskiej.		
Kontrola swojej pracy i zachowania	Protestujemy przeciw agresji i przemocy.	Różnorodność przyczyn i skutków agresji i przemocy. Ustalenie sposobów przeciwdziałania agresji i przemocy. Program <i>„Stop cyberprzemocy”</i>	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, realizatorzy programów profilaktycznych	Wyniki zachowania uczniów, ocena pracy klasowego zespołu nauczycieli
	Kultura języka stroju i zachowania.	Cechy człowieka kulturalnego. Poprawne zachowanie w określonych sytuacjach, miejscach.		
	Czy potrafię panować nad własnymi emocjami?	Przykre i przyjemne emocje. Sposoby radzenia sobie z nimi		
	Podsumowanie wyników nauczania oraz zachowania w I semestrze	Informacja o wynikach klasyfikacji śródrocznej. Samoocena uczniów.		

	Nasze postanowienia na wakacje.	Klasyfikacja na koniec roku szkolnego. Samocena uczniów. Wakacyjne postanowienia. Bezpieczne kąpiele słoneczne.		
--	--	--	--	--

PROGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH DLA UCZNIÓW KLAS I-III GIMNAZJUM

Cele operacyjne	Zagadnienie tematyczne	Cele edukacyjne	Osoby odpowiedzialne	Formy ewaluacji
Uczeń stosuje zasady dobrego zachowania	Zachowanie ludzi w różnych sytuacjach	- Kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takich jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, kultura osobista. - Rozumienie znaczenia wpływu otoczenia na ludzkie reakcje i zachowania. - Dostrzeganie i rozumienie przyczyn własnych zachowań.	Wychowawcy, wszyscy uczyący nauczyciele	Samoocena zachowania uczniów, określenie mocnych stron i spraw wymagających doskonalenia w ramach charakterystyki klasy, wyniki diagnozy klasy
Uczeń zna mechanizm powstawania uzależnień, potrafi wskazać przyczyny ich powstawania oraz skutki dla rozwoju psychofizycznego i społecznego. Uczeń jest asertywny.	Nałogi czy silna wola i zdrowie? Skutki uzależnień i nałogów. Mieć własne zdanie i umieć je wyrażać.	- Dostrzeganie przyczyn i skutków nałogów (nikotyna, alkohol, substancje psychoaktywne, dopalacze, leki). „ <i>Noe2 -jasne granice</i> ” „ <i>Archipelag skarbów</i> ” „ <i>NIE-BRA-NIE</i> ” - Kształtowanie poczucia własnej wartości i odpowiedzialności za podejmowane decyzje. „ <i>Młodzież na rozdrożu</i> ” - Nauka sposobów prezentowania własnego zdania i obrony swego stanowiska w obliczu presji innych. „ <i>Potrafię odmówić</i> ’	Wychowawcy, realizatorzy programów profilaktycznych, pedagog z Poradni Psychologicznej - Pedagogicznej, pedagogi szkolni	Wyniki ankiet i rozmów ewaluacyjnych, diagnoza zagrożeń związanych z używaniem przez uczniów substancji uzależniających
Uczeń potrafi kontrolować swoje emocje, zna sposoby skutecznego radzenia sobie z trudnymi emocjami.	Radzenie sobie z własną i cudzą agresją	- Nabywanie pozytywnego nastawienia do siebie i do swojego życia. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji oraz form skutecznego radzenia sobie z nimi w życiu codziennym. „ <i>Saper czyli jak rozminować agresję</i> ” „ <i>Spoko - Spotkania z konfliktem</i> ”	- wychowawcy - pedagogi szkolni - realizatorzy programów profilaktycznych	Samoocena zachowania uczniów, wyniki diagnozy klasy, charakterystyka klasy

<p>Uczeń posiada umiejętność rozumnej oceny własnego postępowania i wyciągania wniosków</p>	<p>Infoholizm, cyberprzemoc – zagrożenie XXI wieku. Co i dlaczego powinniśmy wiedzieć o sektach?</p>	<p>- Uświadomienie odrębności świata rzeczywistego i wirtualnego świata gier oraz technologii komputerowej. - Dostrzeganie problemów społecznych i prawnych związanych z korzystaniem z Internetu, telefonów komórkowych oraz wskazanie możliwości rozwiązywania ich. „<i>Dwa światy-cyberprzestrzeń</i>” - Rzetelne informowanie uczniów o działalności sekt, sposobach werbunku, metodach manipulacji</p>	<p>Wychowawcy, pedagogzy szkolni, realizatorzy programów profilaktycznych</p>	<p>Rozmowy ewaluacyjne-ocena stanu wiedzy uczniów oraz diagnoza poziomu zagrożeń w szkole związanych z cyberprzemocą i działalnością sekt</p>
<p>Uczeń potrafi dbać o zdrowie własne i innych ludzi</p>	<p>W jaki sposób dbam o higienę mojego ciała i umysłu? Zaburzenia odżywiania-bulimia, anoreksja. Choroby cywilizacyjne-nadwaga, otyłość.</p>	<p>- Rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu: - Nabywanie nawyków higienicznego trybu życia: „<i>Trzymaj formę!</i>” - Uświadomienie skutków odchudzania się i zagrożeń związanych z zaburzeniami odżywiania „<i>Księżniczka roku</i>” -Złe nawyki żywieniowe, przyczyny i skutki nadwagi i otyłości</p>	<p>Wychowawcy, pielęgniarka szkolna, pedagogzy szkolni, realizatorzy programów profilaktycznych</p>	<p>Rozmowy ewaluacyjne z uczniami, rodzicami, wychowawcami, wywiad z pielęgniarką szkolną</p>
<p>Uczeń jest przygotowany do podejmowania odpowiedzialnych decyzji i wyborów życiowych</p>	<p>Miłość i seks – podobieństwa i różnice. Znajomość reakcji seksualnych (w celu unikania pobudzenia seksualnego). Antykoncepcja, wstrzemięźliwość seksualna. Świadome ojcostwo i macierzyństwo. Profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową. Profilaktyka HIV/AIDS</p>	<p>- Wskazanie wartości miłości i rodziny w życiu młodego człowieka - Wartość wstrzemięźliwości płciowej dla zdrowia i przyszłości nastolatka „<i>Archipelag skarbów</i>” „<i>Młodzież na rozdrożu</i>” realizatorzy programów profilaktycznych</p>	<p>Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie,- pedagog z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, wychowawcy,- pedagogzy szkolni, katecheci</p>	<p>Rozmowy ewaluacyjne z uczniami, rodzicami, wychowawcami</p>

WYKAZ PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 W WOŁOMINIE

SZKOŁA PODSTAWOWA

1. „Cukierki”
2. „Czyste powietrze wokół nas”
3. „Debata”
4. „Decydujesz-zyskujesz”
5. „Kolorowe nie znaczy zdrowe”
6. „Komputraki”
7. „Księżniczka Roku”
8. „Logujesz-blokujesz”
9. „Magiczne kryształy”
10. „Nie pal przy mnie proszę”
11. „Odczuwaj, ufaj, mów”
12. „Owoce w szkole”
13. „Pokonać stworka Agresorka”
14. „Poszukiwacze prawdy”
15. „Stop cyberprzemocy”
16. „Wybieram spokój”

GIMNAZJUM

1. „Archipelag skarbów”
2. „Dwa światy-cyberprzestrzeń”
3. „Księżniczka Roku”
4. „Młodzież na rozdrożu”
5. „NIE-BRA-NIE”
6. „Noe 2- Jasne granice”
7. „Potrafię odmówić”
8. „Saper czyli jak rozminować agresję”
9. „Spoko - Spotkania z konfliktem”
10. „Trzymaj formę”

PROGRAM PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 W WOŁOMINIE

SZCZEGÓŁOWE FORMY DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ I ZAPOBIEGAWCZEJ ORAZ INTERWENCYJNEJ WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ UZALEŻNIENIEM I DEMORALIZACJĄ

§ 1

I. Działalność wychowawcza i zapobiegawcza prowadzona w Zespole Szkół Nr 2 polega w szczególności na:

1) Systematycznym rozpoznawaniu i diagnozowaniu środowiska uczniów ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z uzależnieniem (ankiety, wywiady, rozmowy z rodzicami, uczniami i ich wychowawcami, analiza dokumentów, prowadzenie obserwacji zachowania uczniów w szkole i poza nią, obserwacje terenu szkoły, kontakty z osobami i instytucjami wspomagającymi szkołę w procesie wychowania i opieki np. kuratorami sądowymi, Sekcją Policji ds. Nieletnich, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną i Specjalistyczną Poradnią Rodzinną, Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zespołem Pedagogów „Dezyderia”, Fundacją „Homo Homini” im. Karola de Foucauld, pielęgniarką szkolną oraz wzajemna wymiana informacji między pracownikami szkoły.

Działalność w tym zakresie zobowiązani są prowadzić wszyscy nauczyciele przy ścisłej współpracy z Dyrekcją, pedagogiem szkolnym, koordynatorem ds. bezpieczeństwa i Zespołem Wychowawczym.

2) Prowadzeniu edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowego stylu życia oraz informowaniu o uzależnieniach od narkotyków, alkoholu, nikotyny, leków, komputera i ich skutkach dla rozwoju psychofizycznego i społecznego. Informowanie o uzależnieniach i ich skutkach odbywa się:

a) w ramach zajęć edukacyjnych

-na przedmiotach, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobieganiu uzależnieniom;

b) na zajęciach pozalekcyjnych;

c) w ramach programów profilaktycznych realizowanych w Zespole podczas zajęć pozalekcyjnych, świetlicowych, w ramach godzin dla wychowawcy klasy, godzin do dyspozycji dyrektora, zajęć specjalistycznych i psychoedukacyjnych.

II. Działalność informacyjna o uzależnieniach obejmuje upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:

- szkodliwości środków lub substancji odurzających i psychotropowych, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień;

- możliwości wspierania w rozwiązywaniu problemów powodujących powstawanie uzależnień;

- dostępnych form pomocy rodzicom oraz dzieciom i młodzieży zagrożonym uzależnieniem (adresy poradni specjalistycznych, informatory, poradniki i inne materiały edukacyjne);

- skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 1996r. (zmiany z października 2010r.)

Działalność informacyjną prowadzą wychowawcy, psycholog, pedagog, szkolna służba zdrowia, zaproszeni specjaliści i realizatorzy programów profilaktycznych, przedstawiciele prawa. Polega ona głównie na:

a) współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych;

b) poradnictwie w zakresie zapobiegania uzależnieniom.

Poradnictwo polega na udzielaniu porad i konsultacji dotyczących:

- potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży oraz zagrożeń i możliwości przeciwdziałania uzależnieniom;

- rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży związanych z uzależnieniami.

Zespół w zakresie poradnictwa ściśle współpracuje z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień, specjalistami z Sądu Rodzinnego i Nietletnich oraz Policji (Wydziałem ds. Nietletnich), Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Specjalistyczną Poradnią Rodzinną oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi wspierającymi działalność szkół w tym zakresie.

c) wewnątrzszkolnym doskonaleniu nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, innych problemów dzieci i młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożeń uzależnieniami.

§ 2

Zadania pracowników Zespołu w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniami i demoralizacją:

WYCHOWAWCA KLASY- ma za zadanie systematycznie diagnozować sytuację wychowawczą w klasie oraz potrzeby i problemy wychowanków. W tematyce godzin wychowawczych oraz zebrań z rodzicami ma obowiązek uwzględnić problematykę uzależnień oraz zagadnienia związane z dostępnymi formami pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniami.

Wychowawca jest ponadto zobowiązany do:

- ścisłej współpracy z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych;
- współdziałania z dyrekcją, pedagogiem i Policją, psychologiem w ramach działań interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży posiadających, używających lub rozprowadzających substancje uzależniające;
- psychicznego wspierania dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, rozwijania poczucia własnej wartości, motywowania wychowanków do nauki i rozwoju zainteresowań oraz umiejętności psychospołecznych, mobilizowania uczniów do podejmowania wartościowych i społecznie aprobowanych form aktywności szkolnej i pozaszkolnej.

PEDAGOG SZKOLNY – koordynuje wszelkie oddziaływania profilaktyczne prowadzone w szkole, ściśle współpracuje z wychowawcami i nauczycielami oraz rodzicami w zakresie indywidualnej pracy z uczniami zagrożonymi uzależnieniami oraz wspiera wychowawców w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej w klasach, w diagnozowaniu problemów i potrzeb uczniów. Współpracuje z organizacjami wspomagającymi szkołę w procesie opieki i wychowania, prowadzi pedagogizację rodziców oraz programy profilaktyczne dla uczniów, organizuje szkoleniowe rady pedagogiczne.

DYREKTOR SZKOŁY- koordynuje działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły, odpowiada za przygotowanie kadry pedagogicznej do zadań w tym zakresie i dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych w szkole działań wychowawczych oraz zapobiegawczych, podejmuje decyzje interwencyjne w przypadku sytuacji kryzysowych w szczególności, gdy dzieci lub młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki lub substancje odurzające i psychotropowe.

PIEŁĘGNIARKA SZKOLNA- prowadzi w szkole w ramach wykonywanych zadań systematyczną edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego oraz zdrowego i bezpiecznego stylu życia. Współpracuje z dyrekcją, wychowawcami, pedagogiem,

psychologiem i rodzicami w zakresie wykrywania i ujawniania uczniów używających środków odurzających (udział w systemie interwencyjnym).

PERSONEL NIEPEDAGOGICZNY- ma obowiązek zgłaszania do dyrekcji szkoły lub pedagoga szkolnego przypadków używania, posiadania lub rozprowadzania przez uczniów substancji uzależniających.

§ 3

Strategia działań interwencyjnych w sytuacjach szczególnych zagrożeń.

I. W przypadku podejrzeń, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu narkotyków lub dopalaczy pracownik Zespołu powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego a także dyrekcję Zespołu.
2. Wychowawca i pedagog szkolny izolują ucznia od reszty klasy, zapewniając mu jednocześnie bezpieczeństwo i opiekę pedagogiczną.
3. Pedagog szkolny lub wychowawca powiadamiają szkolną służbę zdrowia a w przypadku ich nieobecności (po konsultacji z Dyrektorem) wzywają lekarza, który określa stan zdrowia ucznia i podejmuje decyzję w zakresie ewentualnej interwencji medycznej.
4. Pedagog szkolny lub wychowawca zawiadamiają rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązują do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Pedagog szkolny, psycholog, wychowawca wspólnie z uczniem i jego rodzicami ustalają formy pomocy: skierowanie do poradni specjalistycznej, udział w terapii indywidualnej i rodzinnej, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na terenie szkoły, a także inne, zgodne z zaleceniami specjalistów.
6. Dyrektor szkoły i pedagog szkolny przy współpracy z kierownikiem Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizują zajęcia interwencyjne i terapeutyczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli klasy, w której pojawił się problem używania, posiadania lub rozprowadzania substancji odurzających.
7. W przypadku, gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają odebrania ucznia ze szkoły, decyzję o pozostawieniu ucznia szkole lub przewiezieniu go placówki medycznej bądź przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszy Policji podejmuje lekarz w porozumieniu z dyrekcją Zespołu.
8. Jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają odebrania ze szkoły ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub substancji odurzających i zachowującego się agresywnie w stosunku do siebie lub innych, dyrekcja Zespołu zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.

II. W przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły uczeń posiada lub rozprowadza substancje uzależniające, w tym dopalacze pracownik Zespołu jest zobowiązany podjąć następujące kroki:

1. Zabezpieczyć zachowując środki ostrożności, podejrzaną substancję przed zniszczeniem, przed dostępem do niej innych osób niepowołanych.
2. Powiadomić o zaistniałym zdarzeniu wychowawcę, dyrekcję Zespołu i pedagoga szkolnego przekazując im wszelkie dostępne fakty o okolicznościach, miejscu i osobach, które miały kontakt z w/w substancją, (jeśli to możliwe w formie służbowej notatki).
3. Dyrekcja Zespołu powiadamia policję oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia (uczniów) biorących udział w zdarzeniu.

W przypadku, gdy uczeń nie chce przekazać dobrowolnie podejrzonej substancji pracownikowi Zespołu ani pokazać zawartości teczki lub kieszeni (przeszukiwanie jest zastrzeżone wyłącznie

dla Policji) dyrekcja wzywa Policję i rodziców (prawnych opiekunów) zapewniając do czasu ich przyjazdu warunki uniemożliwiające kontakt ucznia z innymi uczniami.

III. W przypadku posiadania przez pracownika Zespołu informacji, że uczeń popełnił na terenie placówki czyn karalny np. kradzież, rozbój, wymuszenie, pobicie, pracownik ten jest zobowiązany do:

1. Przekazania posiadanej informacji wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu a także dyrekcji Zespołu.
2. Wychowawca klasy wraz z pedagogiem szkolnym i osobą zgłaszającą zdarzenie ustalają okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia oraz zapewniają fachową pomoc i opiekę poszkodowanemu (w tym także opiekę medyczną).
3. Wychowawca klasy wraz z pedagogiem wzywają do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przeprowadzają rozmowy wyjaśniające (osoba zgłaszająca zdarzenie uczestniczy w rozmowach, jeśli wymaga tego sytuacja). Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia Policję, gdy sprawa jest poważna (np. uszkodzenie ciała) i wymaga profesjonalnego śledztwa.
4. W/w osoby zabezpieczają ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa do czasu przyjazdu Policji.

IV. W przypadku zachowań agresywnych i związanych z przemocą (fizyczną, psychiczną oraz bez użycia słów i kontaktu fizycznego) w Zespole wprowadza się system działań wychowawczych i interwencyjnych wobec sprawców i ofiar przemocy.

1. Działania wobec sprawcy przemocy są dwuetapowe:
 - a) etap pierwszy polega na powstrzymaniu aktu przemocy
 - b) etap drugi polega na pomocy sprawcy w znalezieniu pozytywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, zaspokajania własnych potrzeb i określenia miejsca w grupie rówieśniczej.
2. Rozmowy ze sprawcą przemocy powinny mieć charakter cykliczny – aż do momentu całkowitego wygaśnięcia negatywnego zachowania. Miejsce rozmów, czas, temat i cel powinny być precyzyjnie określone. Podczas rozmowy powinna obowiązywać zasada hierarchizacji: najpierw wychowawca rozmawia z uczniem, gdy to nie skutkuje, zaprasza innego nauczyciela, pedagoga, psychologa, Zespół Wychowawczy czy Policję. W ten sposób stopniuje się napięcie i daje uczniowi szansę poprawy.
3. W trakcie trwania całej interwencji monitorujemy zachowanie ucznia, wymieniając z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły oraz rodzicami informacje nt. jego zachowania.
4. Sprawca przemocy powinien zostać poinformowany o konsekwencjach które poniesie w zaistniałej sytuacji. Konsekwencje (kary) za nieprzestrzeganie norm powinny mieć swoją gradację (od mniej do bardziej dotkliwych) i powinny być dostosowane do konkretnego ucznia i zdarzenia.
5. Osoba podejmująca interwencję wobec sprawcy przemocy powinna starać się zrozumieć ucznia, dać mu szansę wypowiedzenia się, wysłuchania jego racji bez negowania i oceniania (zrozumieć nie znaczy akceptować). Powinna też (wspólnie z psychologiem) zdiagnozować problemy i potrzeby dziecka, aby wskazać mu pozytywne formy zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów.
6. Rozmowa ze sprawcą przemocy powinna zmierzać w kierunku poszukiwania wspólnych sposobów rozwiązywania sytuacji (konsekwencje zgodne ze Statutem).
7. Uczeń powinien być poinformowany, że jego zachowanie będzie obserwowane oraz jakie konsekwencje poniesie, jeśli znów użyje przemocy.
8. Działania podejmowane wobec sprawcy przemocy powinny być prowadzone przy ścisłej współpracy z rodzicami ucznia. Jeżeli rodzic jest bezradny wobec zachowań dziecka,

nauczyciel jest zobowiązany wskazać mu osoby i instytucje, które udzielą dziecku i rodzicowi fachowej pomocy.

9. Działania wobec poszkodowanych polegają na:
 - a) okazaniu zainteresowania i wsparcia uczniowi (poinformowanie o podjętych środkach zaradczych).
 - b) pozytywnym wzmocnieniu i dodaniu odwagi (podwyższenie poczucia własnej wartości).
 - c) nauce reagowania w sytuacjach przemocy.
 - d) włączaniu poszkodowanych w życie klasy (jeśli były izolowane i nieakceptowane).
10. Rodzice dziecka dręczonego przez innych uczniów powinni zostać poinformowani o sytuacji dziecka w szkole oraz o podjętych przez szkołę działaniach wychowawczych.

V. W przypadku niespełniania przez uczniów obowiązku szkolnego Zespół podejmuje następujące działania interwencyjne:

1. Wychowawca przy współpracy z pedagogiem szkolnym, po stwierdzeniu że uczeń od tygodnia nie uczęszcza na zajęcia lekcyjne i brak jest informacji od rodziców/ prawnych opiekunów o przyczynach nieobecności, nawiązują kontakt (osobisty, telefoniczny, listowny) z rodzicami lub prawnymi opiekunami ucznia w celu ustalenia przyczyn nierealizowania przez dziecko obowiązku szkolnego, ustalenia form ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przypomnienia o prawnych konsekwencjach zaniedbań w tej kwestii.
2. Jeśli nie uda się ustalić przyczyn nieobecności a uczeń nadal nie spełnia obowiązku szkolnego, dyrektor niezwłocznie kieruje do rodziców/prawnych opiekunów pisemne upomnienie (listem poleconym) zawierające stwierdzenie, że obowiązek szkolny nie jest realizowany, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu zgłoszenia się dziecka do szkoły, informację, że niespełnienie obowiązku szkolnego jest zagrożone skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego (art.15 ustawy o p. e. w a.).
3. W przypadku konieczności skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej (niezastosowania się do wezwania mimo upływu terminu określonego w upomnieniu) dyrektor kieruje wniosek o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, którym jest gmina. Do wniosku dołącza się tytuł wykonawczy, sporządzony zgodnie z przepisami prawa oraz dowód doręczenia upomnienia.
4. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte po upływie 7 dni od daty doręczenia upomnienia.

VI. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia ucieczki ucznia z zajęć:

1. Każdy nauczyciel prowadzący zajęcia lekcyjne jest zobowiązany do sprawdzenia listy obecności uczniów i dokonania wpisu do dziennika lekcyjnego na początku zajęć (wpis po stronie prawej).
2. W przypadku stwierdzenia różnicy w stosunku do poprzedniej lekcji należy podjąć próbę ustalenia stanu faktycznego (zapytać uczniów, sprawdzić zgodnie z procedurą zwalniania z zajęć).
3. Przy braku informacji o przyczynach nieobecności ucznia, zachodzi podejrzenie o ucieczce z zajęć i w najkrócej możliwym czasie nauczyciel jest zobowiązany powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego i Dyrekcję szkoły.
4. Zawiadomiona osoba, przy współpracy ze zgłaszającym nieobecność na lekcji:
 - a)zdobywa dodatkowe informacje mogące wyjaśnić miejsce pobytu ucznia czy sposób opuszczenia szkoły;

b)przekazuje informację o nieobecności dziecka rodzicom telefonicznie i robi adnotację o tym fakcie w dzienniku zajęć w rubryce „Kontakty z rodzicami”.

5. Wychowawca klasy lub inna osoba zawiadomiona o ucieczce ucznia z lekcji, zobowiązani są do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji w tym samym dniu – należy potwierdzić obecność dziecka pod opieką rodziców.
6. Uciezki z zajęć lekcyjnych nie podlegają procedurze zwalniania i usprawiedliwiania nieobecności a także mają odzwierciedlenie w kryteriach oceny zachowania ucznia, zgodnie ze Statutem Szkoły.

**STRATEGIA ZAPOBIEGANIA I INTERWENCJI
W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ
OPRACOWANA DLA ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 W WOŁOMINIE**

I. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Dyrektor szkoły:

1. Organizuje szkolenie dla Rady Pedagogicznej w zakresie problematyki samobójstw dzieci i młodzieży oraz procedur postępowania w sytuacji kryzysowej.
2. Opracowuje wskazówki dla osób udzielających pomocy uczniowi w trakcie interwencji kryzysowej.
3. Organizuje zajęcia edukacyjne dla uczniów klas IV –VI Szkoły Podstawowej oraz I-III Gimnazjum dotyczące wyposażenia uczniów w umiejętności i kompetencje dotyczące:
 - poprawy jakości kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi;
 - radzenia sobie w sytuacjach stresowych;
 - umiejętności szukania profesjonalnej pomocy dla siebie i swoich rówieśników;
 - wiedzy dotyczącej problematyki zaburzeń zachowania oraz symptomów samobójczych.
4. Powołuje zespół ds. opracowania procedur postępowania w sytuacji zagrożenia samobójstwem oraz bazę danych (osób i instytucji) świadczących pomoc w sytuacjach kryzysowych.
5. Przy współpracy wychowawców i innych pracowników szkoły monitoruje stan psychiczny uczniów pod kątem występowania kryzysów psychicznych, utrzymującego się dłużej stresu, stanów depresyjnych, które mogą być przyczyną zachowań samobójczych.
6. Wraz z wychowawcami, pedagogiem szkoły oraz nauczycielami udziela pomocy rodzinie ucznia będącej w trudnej sytuacji oraz organizuje psychoedukację rodziców.

Pedagog, wychowawca oraz koordynator ds. bezpieczeństwa:

1. Bierze udział w radzie szkoleniowej dotyczącej problematyki samobójstw dzieci i młodzieży oraz procedur postępowania w sytuacji kryzysowej.
2. Prowadzi, współprowadzi lub organizuje zajęcia dla uczniów dotyczące podniesienia kompetencji w zakresie:
 - poprawy jakości kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi;
 - radzenia sobie w sytuacjach stresowych;
 - umiejętności szukania profesjonalnej pomocy dla siebie i swoich rówieśników;
 - wiedzy dotyczącej problematyki zaburzeń zachowania oraz symptomów samobójczych.
3. Prowadzi obserwację uczniów dotyczącą objawów kryzysów emocjonalnych lub symptomów samobójczych, udziela uczniowi i jego rodzinie pomocy, kieruje do specjalistów.
4. Opracowuje procedury postępowania w sytuacji zagrożenia samobójstwem oraz bazę danych (osób i instytucji) świadczących pomoc w sytuacjach kryzysowych.

II. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

A. Interwencja w sytuacji kryzysowej

Pracownik pedagogiczny szkoły w sytuacji kryzysowej:

1. Udziela uczniowi wsparcia emocjonalnego poprzez :
 - empatyczne omówienie uczuć związanych z myślami samobójczymi;
 - skupieniu się na mocnych stronach ucznia;

- znalezieniu wraz z uczniem innych sposobów rozwiązania sytuacji kryzysowej.
2. Zawiera z uczniem umowę/kontrakt na piśmie zobowiązującą do powstrzymania się od prób samobójczych oraz podjęcia kontaktów ze specjalistą (terapeutą, psychiatrą).
 3. Powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zdarzeniu.
 4. Powiadamia Dyrektora szkoły o zdarzeniu oraz podjętych krokach.
 5. Utrzymuje ścisłą współpracę z rodziną dziecka (uzyskiwanie informacji o kontynuacji terapii oraz funkcjonowaniu ucznia).

Pedagog, wychowawca, koordynator ds. bezpieczeństwa:

1. Pomaga nauczycielowi prowadzącemu interwencję kryzysową poprzez:
 - pomoc w odizolowaniu ucznia;
 - pomoc w sformułowaniu oraz zawarciu kontraktu;
 - powiadomieniu rodziców/prawnych opiekunów;
 - przekazaniu informacji o osobach i instytucjach udzielających wsparcia.
2. Monitoruje przebieg kontaktów terapeutycznych ucznia i jego rodziny.
3. Pomaga w rozwiązywaniu innych spraw bytowych rodziny ucznia.

B. Interwencja w momencie kryzysu
(uczeń podejmuje próbę samobójczą na terenie szkoły)

Pracownik szkoły, który jest świadkiem próby samobójczej:

1. Zapewnia bezpieczeństwo uczniowi.
2. Podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z uczniem.
3. Zawiadamia telefonicznie lub przez innego nauczyciela/ucznia dyrektora szkoły o zdarzeniu.

Dyrektor szkoły niezwłocznie:

1. Zapewnia bezpieczeństwo fizyczne ucznia poprzez:
 - stałą obecność z uczniem osoby dorosłej;
 - udzielenie, w razie potrzeby, pierwszej pomocy;
 - zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji;
 - izolację ucznia od grupy rówieśniczej;
 - zapewnia innym uczniom ochronę oraz wsparcie pedagogiczne.

Dyrektor szkoły ponadto:

1. Przekazuje ucznia rodzicom i/lub służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.
2. Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.

Pedagog, wychowawca, koordynator ds. bezpieczeństwa:

1. Pomaga osobie prowadzącej interwencję.
2. Pomaga rodzinie ucznia w znalezieniu profesjonalnej pomocy.
3. Bierze czynny udział w utrzymaniu porządku na terenie placówki.
4. Pomaga w zapewnieniu innym uczniom ochrony oraz wsparcia.

III. DZIAŁANIA POKRYZYSOWE

Dyrektor szkoły:

1. Monitoruje stan emocjonalny ucznia na terenie placówki.

2. Utrzymuje stały kontakt z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka w zakresie stałej, specjalistycznej pomocy.
3. Ułatwia dziecku wejście w środowisko rówieśnicze po próbie samobójczej.

Dyrektor szkoły w przypadku udanej próby samobójczej:

1. Organizuje dalszą pracę szkoły w danym dniu.
2. Organizuje wsparcie emocjonalne uczniom poprzez możliwość rozmowy o zaistniałym fakcie.
3. Wybiera konkretne osoby do kontaktów z mediami.
4. Pozwala chętnym uczniom przeżyć żałobę poprzez uczestnictwo we Mszy Św.
5. Udziela uczniom informacji o możliwości pomocy psychologicznej.
6. Organizuje spotkanie dla wszystkich bezpośrednich uczestników wydarzenia.

Pedagog, wychowawca, koordynator ds. bezpieczeństwa:

1. Na zlecenie dyrektora obserwuje ucznia pod kątem jego zachowań mogących świadczyć o ponownym kryzysie.
2. Pomaga rodzicom dziecka w zakresie znalezienia i utrzymania stałej opieki specjalistycznej.
3. Prowadzi rozmowy i spotkania z uczniami potrzebującymi wspierającej rozmowy.
4. Pomaga klasie i uczniowi wejść w środowisko klasowe.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZEMOCY W RODZINIE NIEBIESKA KARTA

1. RODZAJE POMOCY UDZIELANEJ OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie organizowana jest na szczeblu gminnymi powiatowym na podstawie opracowanych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W PRZYPADKU PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

2.1. Informacje ogólne.

Zgodnie z art. 9d ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), w każdym przypadku, w którym zaistnieje **podejrzanie** stosowania przemocy w rodzinie (nawet nie poparte żadnymi dowodami), przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,

zobowiązani są do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”

Podjęcie odpowiednich działań **nie wymaga zgody osoby**, która jest dotknięta przemocą w rodzinie.

2.2. Wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), wszczęcie procedury następuje:

- w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- w przypadku nieobecności tej osoby, niezwłocznie po nawiązaniu z nią bezpośredniego kontaktu,

- bez udziału osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, gdy kontakt z tą osobą jest niemożliwy.

W przypadku, gdy wszczęcie procedury i wypełnienie „Niebieskiej Karty – A” następuje w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie należy pamiętać o:

- zapewnieniu jej bezpieczeństwa,
- przeprowadzaniu rozmowy w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi,
- przekazaniu osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie formularza „Niebieskiej Karty – B”,
- udzieleniu informacji na temat możliwości:
 - uzyskania pomocy lekarskiej i uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
 - uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej oraz wskazaniu odpowiednich do tego miejsc,
 - wzywania w sytuacjach przemocy w rodzinie Policji.

Wypełnioną „Niebieską Kartę – A” należy przekazać do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego nie później niż w ciągu 7 dni od wszczęcia procedury.

2.3. Uruchomienie procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji przemocy wobec dzieci

W myśl § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności przeprowadza się w obecności:

- jego rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego (w przypadku, gdy dziecko przebywa w szkole lub innej placówce oświatowej, opiekunem faktycznym będzie nauczyciel lub wychowawca pod opieką którego w danej chwili przebywa dziecko),
- najbliższej osoby pełnoletniej (w sytuacji gdy rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni są osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie),
- w miarę możliwości w obecności psychologa.

W przypadku uruchomienia procedury „Niebieskie Karty,” gdy oboje rodzice krzywdzą dziecko, powinien być powiadomiony sąd rodzinny. Sąd ma prawo wglądu w sytuację rodziny i podjęcia, w uzasadnionych przypadkach, decyzji o wyłączeniu reprezentacji dziecka przez jego rodziców. Dodatkowo może być ustanowiony opiekun prawny dziecka, który będzie reprezentował dziecko i jego interesy podczas prowadzenia procedury lub postępowania prowadzonego przez prokuraturę lub sąd (tzw. kurator procesowy).

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego - osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Decyzję o odebraniu dziecka z rodziny pracownik socjalny podejmuje wspólnie z:

- funkcjonariuszem Policji,
- lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką.

Pracownik socjalny może, zgodnie z art. 12a, ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, żądać:

- udzielenia mu pomocy przez Policję (art. 598¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego),
- usunięcia przez Policję osób przeszkadzających w wykonaniu podjętej decyzji (art. 598¹¹ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego).

Przy odbieraniu dziecka z rodziny pracownik socjalny powinien zachować szczególną ostrożność i uczynić wszystko, aby dobro dziecka nie zostało naruszone, a zwłaszcza, aby nie doznało ono krzywdy fizycznej lub moralnej (art. 598¹² § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania cywilnego).

2.4. Przekazanie „Niebieskiej Karty – A”

Osoby wszczynające procedurę zobowiązane są do przekazania oryginału uzupełnionej „Niebieskiej Karty – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego nie później niż w ciągu 7 dni od wszczęcia procedury.

Instytucja wszczynająca procedurę pozostawia u siebie kopię przekazanej „Niebieskiej Karty – A”.

Ze względu na to, że formularz „Niebieska Karta - A” zawiera informacje chronione ustawą o ochronie danych osobowych, musi to być tryb gwarantujący bezpieczeństwo tych danych, np.: w zamkniętej kopercie, zaadresowanej do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, z wyraźnie zaznaczoną informacją, że do dokumentów znajdujących się w niej powinien mieć dostęp wyłącznie przewodniczący zespołu.

Otwarcia koperty dokonuje przewodniczący zespołu osobiście (lub – w uzasadnionych przypadkach - upoważniony przez niego inny członek zespołu interdyscyplinarnego) wpisując datę tej czynności oraz składając podpis na formularzu.